

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen
Socialvårdsbyrån, S2

Beslutande

Minister
Wille Valve

Föredragande

Specialsakkunnig
Martha Hannus

Justerat

Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 72

Lagstiftningspromemoria gällande förslag till
ändring av landskapslag (2015:4) om tillämpning
på Åland av lagen om allmänt bostadsbidrag.

ÅLR 2017/8291

126 S2 Utdrag

Landskapsregeringen beslöt överföra lagstiftningspromemoria, **bilaga S217E27**, till lagberedningen för lagstiftningsåtgärder.

LAGPM 31.10.2017

Ändring av landskapslag (2015:4) om tillämpning på Åland av lagen om allmänt bostadsbidrag.

A: KLARLÄGGANDE AV PROBLEMET OCH DESS ORSAKER SAMT BEHOVET AV ÅTGÄRDER:

1. Vad är problemet?

En regeringsproposition om ändringar i rikets lag om allmänt bostadsbidrag (FFS 938/2014) har lämnats till riksdagen. I den föreslås att en särskild maximal boendeutgift som tillämpas på boendeutgifterna för en del av en bostad och bostäder som är mindre än 20 kvadratmeter införs. Dessutom binds de maximala boendeutgifterna till levnadskostnadsindex istället för hyresindex. Dessutom fryses de maximala boendeutgifterna under 2018.

I den åländska blankettlagens (2015:4) avvikelser och särskilda bestämmelser hänvisas till rikslagens 10 § så som den såg ut 2016 vad gäller de maximala boendeutgifterna (ÅFS 2016:72). För att rikets nya bestämmelser om maximala boendeutgifter för delade bostäder ska träda i kraft även på Åland krävs en ändring av detta.

1.1 Vem eller vilka kräver en förändring? Finns det motstridiga intressen?

Huvudprincipen för lagen om allmänt bostadsbidrag är att uppdateringar som görs i rikets lag automatiskt börjar gälla på Åland. FPA på Åland önskar besked om huruvida lagändringarna kommer att gälla även på Åland.

1.2 Vilka motiv åberopas? Kan det finnas också andra motiv? Hur konkreta är riskerna, felen, bristerna och problemen?

Syftet med ändringarna är att bromsa ökningen av hyresnivån och utgifterna för bostadsbidraget. Kostnaderna för bostadsbidraget har ökat betydligt under det senaste året, vilket i första hand beror på förändringar i lagstiftningen som gjordes år 2015, dvs ett nytt inkomstavdrag, en mindre självrisk och att några pensionstagare överfördes till det allmänna bostadsbidraget.

1.2 Vilket är målet? Vad vill man åstadkomma? Finns det konflikter mellan olika mål?

Syftet med ändringarna är att bromsa ökningen av hyresnivån och utgifterna för bostadsbidraget. Ändringarna innebär delvis en sänkning av nivån på bostadsbidraget för ett fåtal bostadsbidragstagare och en frysning av bidragsnivån för samtliga som lyfter bostadsbidrag under 2018.

1.4 Finns det ett internationellt perspektiv på frågan (EG, EES eller internationellt fördrag)?

Nej.

1.5 Är det underlag som finns tillräckligt för en bedömning av frågan eller behövs tilläggsutredning?

Det underlag som finns är tillräckligt för en bedömning av frågan.

2. Behövs någon åtgärd överhuvudtaget?

2.1 Vad händer om man inte gör någonting alls? Blir problemet större och mera akut?

Om ingenting görs kan inte FPA tillämpa de ändringar som träder i kraft i rikslagen från 1 januari 2018 på Åland. Det innebär att de särskilda bestämmelserna om delade bostäder inte blir gällande på Åland.

2.2 Vilken utveckling av särskild betydelse för frågan kan väntas inom den närmaste tiden? Hur påverkas problemet?

Syftet är att ändringarna i rikets lag kommer att träda i kraft den 1 januari 2018. FPA på Åland önskar besked om huruvida lagändringarna kommer att gälla även på Åland. FPA önskar besked senast i mitten på november för att kunna genomföra nödvändiga systemförändringar om ändringarna inte skulle träda i kraft på Åland.

2.3 Löser problemet sig självt med tiden? Kommer marknadskrafterna att lösa problemet?

Nej.

2.4 Kan en önskad åtgärd ge upphov till nya problem som är lika stora eller större än de problem man vill lösa?

En förändring av den åländska blankettlagen som återinför principen om automatiska uppdateringar som tar hänsyn till vissa undantag och avvikelser kan delvis leda till att liknande problem i framtiden undviks.

B. DÅ PROBLEMET OCH DESS ORSAKER SAMT BEHOVET AV ÅTGÄRDER KLARLAGTS KAN FÖLJANDE FRÅGOR STÄLLAS:

1. När behövs åtgärderna?

Behövs åtgärder genast? Finns det tid för ytterligare utredningar? Är behovet av åtgärder övergående?

Propositionen i riket hänför sig till budgetpropositionen för 2018 och kommer att behandlas i samband med det, så att ändringarna kan träda i kraft den 1 januari 2018. Trots att inget beslut ännu fattats i riket är det angeläget att förbereda nödvändiga lagändringar även på Åland, för att snabbt kunna agera när riksdagen fattar sitt beslut.

2. Vilka alternativa medel kan användas?

Vilket medel är ändamålsenligast för styrningen? Vilket medel kostar minst, dels för enskilda dels för samhället? Vilka negativa sidoeffekter har de olika medlen? Hur passar de olika åtgärderna in i ett större samhällsligt perspektiv?

Inga alternativa medel är möjliga att använda.

3. Vad är skillnaden för samhället och enskilda mellan den önskade reformen och nollalternativet?

Vilka resurser behövs och vilka effekter uppstår för samhället och enskilda om reformen genomförs respektive inte genomförs (nollalternativet)?

CHECKLISTA FÖR DEN POLITISKA STYRNINGEN:

1. Det problem som identifierats är i korthet

En regeringsproposition om ändringar i rikets lag om allmänt bostadsbidrag (FFS 938/2014) har lämnats till riksdagen. I den föreslås att en särskild maximal boendeutgift som tillämpas på boendeutgifterna för en del av en bostad och bostäder som är mindre än 20 kvadratmeter införs. Dessutom binds de maximala boendeutgifterna till levnadskostnadsindex istället för hyresindex. Dessutom fryses de maximala boendeutgifterna under 2018.

I den åländska blankettlagens avvikelser och särskilda bestämmelser hänvisas till rikslagens 10 § så som den såg ut 2016 vad gäller de maximala boendeutgifterna (ÅFS 2016:72). För att rikets nya bestämmelser om maximala boendeutgifter för delade bostäder ska träda i kraft även på Åland krävs en ändring av detta.

2. Ansvarig ledamots riktlinjer för hur problemet skall lösas, inklusive politiska förutsättningar

2.1. Allmänna mål och visioner i korthet

En ändring i blankettlagen om bostadsbidrag görs för att möjliggöra att ändringarna i rikets lag träder i kraft även på Åland.

2.2. Resursåtgång som kan accepteras

2.2.1. Ekonomisk resursåtgång som kan accepteras

2.2.2. Personell och strukturell resursåtgång

Ändringarna kräver ingen omfattande resursåtgång men tar både socialvårdsbyråns och lagberedningens personalresurser i anspråk.

2.2.3. Eventuella arbetsuppgifter som samtidigt kan tas bort från berörd personal

Arbetet genomförs parallellt med andra arbetsuppgifter.

2. *Önskvärd tidsplan i förhållande till annat, t.ex. andra reformer*

Ändringarna måste genomföras omgående och träda i kraft senast den 1 januari 2018.

4. *Kommentarer från den vederbörande eller de vederbörande fackenheterna*

5. *Kommentarer från berörd eller berörda avdelningschefer*

6. *Kommentarer från lagberedningen*

7. *Den politiska förankringen*

Ändringarna i rikslagen har behandlats vid överläggning den 26 oktober 2017, då regeringen ställde sig bakom att ändringarna skulle bli gällande även på Åland.

Martha Hannus
Specialsakkunnig
Socialvårdsbyrån
Social- och miljöavdelningen